

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Mgr. Ľ. G.**, bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. G. Z., advokátkou Advokátskej kancelárie Z. & S. so sídlom v B., proti žalovanej **Slovenskej republike - Ústav na výkon väzby Prešov**, Ul. Kpt. Nálepku 1, **o neplatnosť výpovede z nájmu bytu**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29 C 101/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 16. júna 2010 sp. zn. 1 Co 53/2010 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a** .

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 16. júna 2010 sp. zn. 1 Co 53/2010 potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov z 3. februára 2010 č. k. 29 C 101/2008-197, ktorým bola zamietnutá žaloba o určenie neplatnosti výpovede z nájmu trojizbového bytu č. 3 nachádzajúceho sa na prízemí bytového domu na ulici B. danej žalobcovi listom žalovanej zo dňa 4. januára 2008. Potvrdenie prvostupňového rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Stotožnil sa so závermi súdu prvého stupňa, že na základe personálneho rozkazu riaditeľa žalovaného č. 281/2007 zo dňa 22. novembra 2007 služobný pomer žalobcu u žalovaného zanikol dňom 31. decembra 2007 a výpoveď z nájmu služobného bytu bola žalobcovi daná 4. januára 2008, teda v zákonom stanovenej lehote, „pričom nie je možné uvažovať o tom, že by tento byt stratil charakter služobného bytu“. Zhodne so súdom prvého stupňa konštatoval, že nájomný vzťah medzi účastníkmi bol založený písomnou zmluvou z 2. februára 1993, pričom súhlas s užívaním predmetného bytu a vykonávaním úprav v byte daný pred podpisom písomnej formy zmluvy nemožno považovať za vznik nájomného

pomeru. Nepochybnil ani záver prvostupňového súdu o charaktere predmetného služobného bytu, vzniku nájomného pomeru medzi účastníkmi, ani o vedomosti žalobcu o charaktere bytu.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho aj prvostupňového súdu v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O.s.p. Mal za to, že žalobcovi odvolací súd odňal možnosť konať pred súdom nedostatočným a nepreskúmateľným odôvodnením svojho rozhodnutia. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberal skutkový a právny stav veci, tak ako ho uvádzal v konaní pred súdmi. Dovolateľ tvrdil, že nájomný vzťah medzi účastníkmi vznikol konkludentne zhodným konaním strán dňa 27. októbra 1992, preto nemohla začať platiť nájomná zmluva z 2. februára 1993, keďže už platila skôr uzavretá zmluva. Namietal tiež skutočnosť, že súdy sa prejudiciálne nezaoberali otázkou charakteru predmetného bytu, či spĺňa zákonné podmienky bytu služobného. Ďalej uvádzal, že v konaní nebolo preukázané, že pred odoslaním výpovede z nájmu a zalepením obálky žalovaným bola k výpovedi pripojená listina preukazujúca dôvod výpovede. Napokon dovolateľ namietal neurčitost' zamietajúceho prvostupňového výroku ako aj potvrdzujúceho výroku odvolacieho súdu, ktorá vada konania mala podľa jeho názoru za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Žalovaná žiadala dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania, keďže jeho nariadenie nepovažoval za potrebné (§ 243a ods. 1 O.s.p.), dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť.

Dovolací súd hneď na úvod odôvodnenia svojho rozhodnutia považuje za potrebné pripomenúť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“, ale je *mimoriadnym* opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/, b/ O.s.p.) a hmotnoprávnych (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno

úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených odvolacím súdom, tak ani prieskumom vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní.

Dovolanie nie je prípustné proti každému rozhodnutiu. Zmyslom dovolania je preskúmanie napadnutého rozhodnutia - v prípadoch stanovených zákonom - z hľadiska v zákone určených dovolacích dôvodov a dosiahnutie nápravy tam, kde rozhodnutie napadnuté dovolaním nemôže obstáť z hľadiska zákonnosti procesného postupu súdu alebo právneho posúdenia veci. Takéto preskúmanie je ale možné, len ak to ustanovuje zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci dovolateľ napadol dovolaním rozhodnutie odvolacieho súdu vydané vo forme rozsudku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 238 ods. 1 až 3 O.s.p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p.,

možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľa, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobca v dovolaní tvrdí, že odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že svoje rozhodnutie neodôvodnil dostatočne, keď sa riadne nezaoberal všetkými jeho odvolacími námietkami a argumentáciami. Uviedol, že v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho aj prvostupňového súdu chýba pomenovanie vzťahu pred podpísaním písomnej nájomnej zmluvy, jasné a logické vysvetlenie existencie bývania, teda plnohodnotného užívania bytu, vykurovanie, dodávky energií a úhrady nájomného. Trojmesačné bývanie rodiny žalobcu, označené súdom v jeho odôvodnení rozsudku za vstup za účelom úprav bytu je podľa názoru dovolateľa nepresvedčivé, neodôvodnené a účelové.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva, napr. právo na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu a pod.

Povahu odňatia možnosti konať pred súdom môže mať aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu týkajúce sa objasnenia dôležitých skutkových okolností a s tým súvisiacich právnych záverov.

Pokiaľ žalobca tvrdí, že rozsudky súdov nižších stupňov nevyhovujú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí z hľadiska princípov spravodlivého procesu, a to najmä pokiaľ ide o ich úplnosť, zrozumiteľnosť a presvedčivosť, a vyvodzuje z toho, že absenciou riadneho odôvodnenia súdnych rozhodnutí mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., dovolací súd pripomína, že podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003 : "Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces". Dovolací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti upozorniť aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého : "Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní".

Podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Odvolací súd sa v dôvodoch svojho rozhodnutia vysporiadal s argumentmi žalobcu a konštatoval v zhode so súdom prvého stupňa, že nájomný vzťah medzi účastníkmi bol založený písomnou zmluvou z 2. februára 1993, pričom uviedol, že súhlas s užívaním predmetného bytu a vykonávaním úprav v byte daný pred podpisom zmluvy nemožno považovať za vznik nájomného pomeru, ktorú skutočnosť aj riadne odôvodnil a zároveň odkázal na správne a výstižné dôvody rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými sa stotožnil. S prihliadnutím na podrobné dôvody uvedené v rozsudku prvostupňového súdu, treba považovať za riadne a teda dostatočne odôvodnený právny záver odvolacieho súdu (zhodný zo záverom súdu prvého stupňa), že pokiaľ aj došlo k nasťahovaniu žalobcu do predmetného

bytu ešte pred uzavretím písomnej nájomnej zmluvy, záver o úmysle účastníkov uzavrieť ústnu alebo konkludentnú nájomnú zmluvu nie je možné v tomto konaní urobiť z dôvodu neunesenia dôkazného bremena ohľadne ústneho dojednaní všetkých podstatných náležitostí zmluvy o nájme bytu. Je nepochybné, že účastníci mali úmysel uzavrieť riadnu nájomnú zmluvu v písomnej forme, čo aj urobili a uzatvorili ju na dobu trvania služobného pomeru žalobcu k žalovanému. Tento zanikol dňom 31. december 2007 na základe personálneho rozkazu riaditeľa žalovaného zo dňa 22. novembra 2007 a výpoveď z nájmu služobného bytu bola žalobcovi daná platne v zákonom stanovenej lehote.

Pokiaľ dovolateľ uviedol ako dovolací dôvod aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, resp. že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, dovolací súd na tieto námietky žalobcu nemohol prihliadať. Uvedené skutočnosti by mohli byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalobcu odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu..

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej však nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, nakoľko nepodala návrh na ich priznanie (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. apríla 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Bc. Patrícia Špacírová